

İKV BİLGİ NOTU

AVRUPA'NIN YEŞİL GELECEĞİNE YATIRIM YAPMAK

Aygen Torun, İKV Uzman Yardımcısı

Avrupa Merkez Bankası, yeşil yatırımlarda gözlemlenen eksikliklere dikkat çektiği “Avrupa’nın Yeşil Geleceğine Yatırım Yapmak” isimli raporu 8 Ocak 2025 tarihinde yayımladı.¹ Rapor, AB’de yatırımların artırılmasını gerekliliğine dikkat çekerken 2030’da %55 emisyon azaltımı hedefine ulaşılabilmesi için yatırımların yılda 558 milyar avro daha artması gerektiğini belirtiyor. Raporun ulaştığı sonuçlar ise şu şekilde sıralanıyor:

- Yeşil dönüşümün sağlanabilmesi için büyük yatırımlar yapılması gerekiyor. Bu yatırımlar yenilenebilir enerji, şebeke altyapısı, sürdürülebilir ulaşım gibi farklı alanlara yönlendirilmeli. Temiz enerji tedarikine yapılacak yatırımların ise yeşil dönüşümün bel kemiğini oluşturduğu ifade ediliyor. Her sektörün yatırım ihtiyacının aynı düzeyde olmadığına da ayrıca dikkat çekiliyor.
- Yeşil dönüşümü sağlama konusunda Avrupa’nın karşı karşıya olduğu zorluklardan en büyüğü ek yatırımlar konusunda. Ek yatırımların 2030 yılına kadar yıllık olarak AB GSYİH’in %2,9’u ile %4’ü arasında olması gerekiyor.
- Son yıllarda kaydedilen ilerlemeye rağmen 2030 iklim hedefine ulaşmak için gereken yatırım miktarına ulaşamadı. Bu da 2030 yılına kadar her yıl yapılan yatırımların artırılması gerektiği anlamına geliyor. Aynı zamanda yeşil dönüşümün maliyeti de yıllar geçtikçe artıyor.
- Yatırımlar öncelikli olarak özel sektör tarafından yapılmalı. Özellikle bankalar yeşil dönüşüm için finansmana erişimde en önemli rolü oynuyor.
- İklim değişikliği kaynaklı risk unsurları bankaların kredi onaylama, fiyatlandırma ve borç verme koşullarını etkiliyor. Düşük emisyonlu şirketler veya yeşil dönüşümde kayda değer ilerleme kaydetmiş olanlar krediye daha avantajlı şartlarda erişebiliyor.
- Şirketlerin yeşil yatırım için finansmana erişimlerinde yüksek finansman maliyetleri ve mali destek tedbirlerinin yetersizliği gibi sorunlarla karşılaşılıyor. Bu sorunlar yeşil dönüşümü güçleştiriyor.
- İhtiyaç duyulan toplam finansman miktarının yanı sıra finansman kaynakları da önemli. Sermaye piyasaları birliğinin derinleştirilmesi burada büyük bir boşluğu doldurabilir.
- Kamu sektörü, özel sektör finansmanını destekleme rolüyle öne çıkabilir. Buna örnek olarak mali destek tedbirleri gösteriliyor. Yeşil yatırımlarda gözlemlenen kamu finansmanı boşluğunun ise 2026’da Kurtarma ve Dirençlilik Mekanizması’nın sonlanmasıyla artacağı öngörülüyor.

¹ European Central Bank, “Investing in Europe’s green future”, *ECB Occasional Paper Series No 367*, 08.01.2025, <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpops/ecb.op367~16f0cba571.en.pdf>.

- Yeşil dönüşümün hızlandırılması ve yatırımdaki eksikliklerin giderilmesi için doğru teşviklerin sağlanması gerekiyor. Bunun yolu ise yapısal reformlar yapılması ve iş şartlarının iyileştirilmesinden geçiyor.
- 2030 hedefinden sonrası da hesaba katılarak 2050 net sıfır emisyon hedefine ulaşılabilmesi için yatırımların devamlılığı önem arz ediyor.